

ANDERS THOMAS JENSEN: AZ IGAZSÁG BAJNOKAI

A legnagyobb pech

ROBOZ GÁBOR

AZ ÁDÁM ALMÁI RENDEZŐJE EZÚTTAL EGY FEKETE HUMORÚ BOSSZÚFILM KERETEI KÖZÖTT BESZÉL EGY KUDARCRA ÍTÉLT VÁLLALKOZÁSRÓL.

Anders Thomas Jensen saját rendezésű filmjeinek bemutatói a mai napig eseményszámba mennek: hiába van mögötte bő húszéves szakmai rutin másoknak írt forgatókönyvek tucatjaival, és hiába érte már ki alkotói módszerét, eddig egyszer sem elégedett meg jól bevált fogásai pusztán újrahaznosításával. A dán szerző a *Gengszterek fogadója* (2000) óta a csak rá jellemző hangvételben mesél politikai korrektséget mellőző, tragikomikus történeteket traumatizált kívülállók vizsontagságairól, és miután a *Férfiak és csirkékkel* (2015) elért egyfajta végpontot, *Az igazság bajnokaival* (2020) több szempontból is felfrissítette egyéni formuláját. Ötödik egészestésének egyik főhőse egy negyvenes katona, aki egy vasúti balesetben elveszíti a feleségét, így egyedül kénytelen gondoskodni kamasz lányáról: az ő ajtaján kopog be egy va-

lószerűség-számítással is foglalkozó adatelemző, akinek meggyőződése szerint nem is balesetről van szó, hanem egy koronatanú elleni merényletről. A statisztikus két kollégája hathatós közreműködésével feltűzeli a veteránt, aki hamar elhatározza, hogy elégtételt vesz a történetek mögött álló neonáci bűnbandán, és a különc kis csapatallal együtt neki is lát a terv kivitelezésének.

A filmet nézve percek alatt világos lesz, hogy Jensen finomhangolt egy kicsit jellegzetes megközelítésén: egyik korábbi rendezésében sem használt ilyen drámai alaphelyzetet – erről inkább juthatnak eszünkbe a Biernek írt melodramái –, és az ezúttal is bravúros humort óvatosabban csempészi be a fordulatos cselekménybe. Bár magukon viselik keze nyomát, aktuális karakterei nem olyan szélsőségesen stilizáltak, mint korábbi hősei, és azok többségével szemben eleve

„Fekete komédia és bosszúthriller”
(Nikolaj Lie Kaas és Mads Mikkelsen)

tiszteletre méltó foglalkozásuk is van. Jensen íróként a gengsztervigjátéktól a fantasyn át a westernig sok műfajban kipróbálta már magát, eddigi rendezései (bármennyire is tartalmaznak zsánerelemeket) ugyanakkor inkább csak a fekete komédia kategóriájába sorolhatóak be biztosan, friss filmje azonban címkézhető bosszúthrillerként is. Persze egy kis idézőjellel: bosszúról nála csak a játékidő második felétől kezdve beszélhetünk, és a thriller feszültségét is jócskán oldja a vastag ceruzával megrajzolt figurákhoz kötődő komikum.

Az író-rendező eddig többnyire zárt (vidéki) mikrovilágokban játszódó, időnként direkt szimbolikát használó, modellszerű történetekben gondolkodott, ezúttal azonban sokkal átélhetőbb cselekményt dolgozott ki, amelyre a hangsúlyos absztrakt tartalom miatt nagy szüksége is van a filmnek. Jensen szuverén és következetes alkotói életműépítésének hála, alig néhány egészestés alatt összeállt emberképe: súlyosan sérült, kiszolgáltatott teremtményként tekint az emberre, akit egyedül a másikért való felelősségvállalás tarthat a felszínen, csak így alakíthat ki magának akár egy szedett-vedett, de legalább megtartó családot. Az alkotó mesei és tragikus véletleneket korábban is gyakran használt, ahogy az isteni gondviselés hiánya mellett is állást foglalt (a *Férfiak és csirkékkel* végképp a biológia, illetve az evolúció csodájának megfogalmazására futtatta ki, sőt több dialógjával is mintha előkészítette volna az újabb munkáját), de most először épít teljes filmet a véletlennek való alárendeltségünkre.

Az emberi agy alkalmatlan az ok-okozatok teljes visszafejtésére, hangzik el az egyik párbeszédben, más szóval értelmet csak keresni tudunk a minket érő tragédiákban, találni nem: Jensen *Az igazság bajnokaival* ritka szórakoztatóan beszél egy kudarcra ítélt vállalkozásról, ahol csak egymást segítve tudunk egyáltalán megpróbálni valahogyan boldogulni.

AZ IGAZSÁG BAJNOKAI (Retfærdighedens ryttere) – dán, 2021. Rendezte és írta: **Anders Thomas Jensen**. Kép: **Kasper Tuxen**. Zene: **Jeppé Kaas**. Szereplők: **Mads Mikkelsen** (Markus), **Nikolaj Lie Kaas** (Otto), **Lars Brygmann** (Lennart), **Andrea Heick Gadeberg** (Mathilde), **Nicolas Bro** (Emmenthaler). Gyártó: **Zentropa / Film i Väst**. Feliratos. 120 perc.

